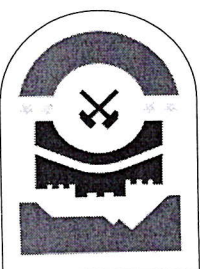

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
OPĆINA VAREŠ
OPĆINSKO VIJEĆE
Broj: 01-292/25
Vareš, 27.11. 2025. godine

Na osnovu člana 22. i 95. Statuta Općine Vareš (Prečišćeni tekst) broj: 01-162/12 od 11.09. 2012. godine, a u vezi sa članom 100. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Vareš (Novi prečišćeni tekst) broj: 01-132/20 od 19.10. 2020. godine, broj: 01-170/21 od 30.09. 2021. godine i broj: 01-91/23 od 30.03. 2023. godine, Općinsko vijeće Vareš na 11. sjednici održanoj 27.11. 2025. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Plan sanacije deficita budžeta Općine Vareš, broj: 02-1532/25 od 18.11. 2025. godine.
2. Zadužuje se Općinski načelnik i nadležna služba da u roku od 90 dana Općinskom vijeću Vareš dostave Plan sa konkretnim mjerama sanacije deficita budžeta Općine Vareš.
3. Plan iz tačke 1. je sastavni dio ovog Zaključka.
4. Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

DOSTAVLJENO:
1 x Općinski načelnik,
1 x Općinske službe,
1 x a/a.

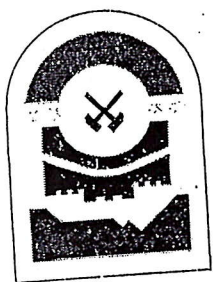

tel.: 00387 32 848 100;
fax: 00387 32 848 150;
web: www.vares.info
e-mail: vares@bih.net.ba

adresa: Zvijezda 34, 71330Vareš
identifikacijski broj: 4218285300002
depozitni račun Unicredit banka:
3380002210017420

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
OPĆINA VAREŠ
OPĆINSKI NAČELNIK
Broj: 02-1532/25
Vareš, 18.11.2025. godine

Plan sanacije deficita budžeta Općine Vareš

U godišnjem izvješćaju o izvršenju budžeta Općine Vareš za 2024. godinu iskazan je višak rashoda nad prihodima, odnosno negativan finansijski rezultat u iznosu od 602.809,00 KM, dok je akumulirani deficit iznosio 3.015.986,00 KM.

Ovo nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH¹ kojima je utvrđeno da budžet mora biti uravnotežen tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke, i da budžetski korisnici mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uslovi.

Također odredbom Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno je da ostvareni deficit iz prethodnih godina Općina dužna pokriti planiranjem sredstava u budžetu za pokriće ostvarenog deficita u narednih pet fiskalnih godina.

Zbog svega navedenog je neophodno poduzeti mjere za saniranje akumuliranog deficita, te bez odlaganja započeti proces fiskalne konsolidacije ili fiskalne prilagodbe (pojmovi kojima se u makroekonomiji označava proces usklađivanja javnih prihoda i javnih rashoda putem smanjenja rashoda i/ili povećanja prihoda).
Cilj fiskalne konsolidacije je smanjenje budžetskog deficita te uravnoteživanje općinskog budžeta u svakoj fiskalnoj godini. Fiskalna prilagodba blisko je povezana s tzv. austeritij politikom koju bi najjačnije bilo prevesti kao mjere štednje ili politiku rezova, tj. smanjivanje rashodovne strane općinskog budžeta.

¹ („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25)
adresa: Zvijezda 34, 71330 Vareš
identifikacijski broj: 4218285300002
depozitni račun Unicredit banka: 338002210017420
tel.: 00387 32 848 100;
fax: 00387 32 848 150;
web: www.vares.info
e-mail: vares@bih.net.ba

18.11.2021

Ciljevi koji će se postići ovim mjerama:

- uravnoteženje budžeta u svim narednim fiskalnim godinama;
- oslobađanje sredstava i njihovo preusmjeravanje na poziciju u budžetu za pokriće akumuliranog deficita u narednih pet fiskalnih godina (ili eventualnog ranijeg pokrića);
- oslobađanje sredstava i njihovo preusmjeravanje na pozicije u budžetu koje se odnose na kapitalne infrastrukturne projekte općine (nakon saniranja akumuliranog deficita);

Osnovne mjere koje Općina Vareš mora preduzeti su:

- **Mjere štednje** radi smanjenja rashodovne strane budžeta;
- **Politika rezova** kojima se ukidaju izdavanja po pojedinim pozicijama rashoda;
- **Stvaranje rashoda i izdataka do visine planiranih**, kako se ne bi stvorile obaveze na teret budžeta preko iznosa koji su utvrđeni u njegovom posebnom dijelu;

Prekoračenja budžeta u 2024. godini iskazana su na pozicijama:

- 820000 – kapitalni izdaci (227.129,00 KM);
- 614000 – tekući transferi i drugi tekući rashodi (220.824,00 KM);
- 613000 – izdaci za nabavku materijala i sitnog inventara (170.037,00 KM);

Prekoračenja budžeta u 2023. godini iskazana su na pozicijama:

- 614000 – tekući transferi i drugi tekući rashodi (535.247,00 KM);
- 613000 – izdaci za nabavku materijala i sitnog inventara (460.438,00 KM);

Redni broj	Ekonomski kod	2023. GODINA		2024. GODINA	
		Budžet/finansijski plan- izmjene i Ostvarenje budžeta 01.01.-31.12.	dopune	Budžet/finansijski plan- izmjene i Ostvarenje budžeta 01.01.-31.12.	dopune
1	613000	1.260.900,00	1.721.338,00	1.340.700,00	1.511.737,00
2	614000	1.582.000,00	2.117.247,00	1.580.700,00	1.801.524,00
3	820000	620.700,00	559.312,00	1.396.100,00	1.623.229,00

Prekoračenja Budžeta izazvana stvaranjem rashoda i izdataka koji su veći od planiranih u godišnjim izvještajima za 2023. i 2024. godinu će biti prikazani u sljedećoj tabeli:

3. Analiza uzroka, mjere i rokovi za otklanjanje

1. **Stvaranje rashoda i izdataka koji su veći od planiranih**, zbog čega su stvorene obaveze na teret budžeta preko iznosa koji su utvrđeni u njegovom posebnom dijelu;
 2. **Prekomjeren broj uposlenika u Općini Vareš.**
- Detaljnijom analizom godišnjih izvještaja o izvršenju budžeta u proteklom godinama, s posebnim osvrtom na godišnje izvještaje za 2023. i 2024. godinu (budući da su u navedenim godinama ostvareni viškovi rashoda nad prihodima u iznosu od 1.018.054,00 KM u 2023. godini, i u iznosu od 602.809,00 KM u 2024. godini), te analizom rashoda i izdataka u tekućoj godini utvrđena su dva glavna uzroka nastanka deficita budžeta Općine Vareš:

2. Uzroci nastanka deficita budžeta

Obzirom da je odredbom Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da ostvareni deficit iz prethodnih godina Općina je dužna pokriti planiranim sredstava u budžetu za pokriće ostvarenog deficita u narednih pet fiskalnih godina, a posebno na činjenicu da se Općina nalazi u finansijskoj situaciji u kojoj mora obezbijediti sredstva ne samo za izmirivanje tekućih obaveza, nego i za izmirivanje obaveza iz ranijih perioda, rok za poduzimanje mjera za saniranje akumuliranog deficita je period 2026. – 2030. godina.

Iz ovih razloga neophodno je mjerama djelovati i iste ugraditi već u Nacrtu budžeta za 2026. godinu.

Kako bi dobili jasniju sliku, u nastavku ćemo navesti analitička konta na kojima je došlo do prekoračenja, i gdje je potrebno djelovati gore pomenutim mjerama.

- Izdaci za usluge po osnovu ugovora o dijelu (izvršenje 2023. godina - 94.093,00 KM, 2024. godina - 84.702,00 KM);
- primjeniti politiku rezova; postoji dovoljan broj uposlenika u Općini Vareš za obavljanje sistematizovanih poslova te zbog toga nije potrebno stvarati izdatke po ovom osnovu;

- Usluge reprezentacije (izvršenje 2023. godina - 28.841,00 KM, 2024. godina - 47.561,00 KM);
- primjeniti mjere štednje; donijeti pravilnik o reprezentaciji i njime definisati visinu do koje se mogu koristiti sredstva reprezentacije, a usluge reprezentacije pravdati obrazloženjem o nastanku troška;

- Izdaci za usluge prevoza i goriva (izvršenje 2023. godina - 78.407,00 KM, 2024. godina - 131.961,00 KM);
- primjeniti mjere štednje; donijeti normative potrošnje goriva po vozilima, s ciljem efikasne kontrole potrošnje; smanjiti izdatke za prevoz ljudi sa izuzetkom onih koji se odnose prevoz socijalnih korisnika i penzionera sa minimalnim primanjima;

- Izdaci za mjesne zajednice (izvršenje 2023. godina - 40.645,00 KM, 2024. godina - 64.982,00 KM);
- primjeniti mjere štednje; sredstva dodjeljivati do visine planiranih po Odluci dodjeli sredstava za finansiranje rada mjesnih zajednica Općine Vareš za svaku fiskalnu godinu;

- Usluge popravka i održavanja cesta, željeznica i mostova (izvršenje 2023. godina - 306.025,00 KM, 2024. godina - 393.433,00 KM) odnose se na zimsko održavanje lokalnih puteva ulica i trotoara (2023. godina - 111.183,00, 2024. godina - 84.792,00 KM), izgradnju i rekonstrukciju lokalnih puteva i gradskih ulica i javne rasvjete (2023. godina - 194.842,00 KM, 2024. godina - 308.641,00 KM);
- primjeniti mjere štednje; pokrenuti postupke javnih nabavki za usluge, robe i radove na izgradnji i rekonstrukciji lokalnih puteva i održavanju javne rasvjete, kako bi se realno utvrdile količine, cijene i uspostavio nadzor nad izvedenim radovima i izvršenim uslugama, a sve u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama²;

- Transfer za kulturu – grant JU „Centar za kulturu i edukaciju“ (izvršenje 2023. godina - 143.989,00 KM, 2024. godina - 222.272,00 KM, izvršenje sa 10.11.2025. godine 262.867,00 KM i do kraja godine će iznositi preko 300.000,00 KM)

² ("Službeni glasnik BiH", br. 39/14, 59/22 i 50/24)

- primjeniti mjere srednje i mjere rješavanja prekobrojnosti uposlenih, po posljednjem dostavljenom podatku broj uposlenika je 9, kao i da 2 radnika rade po ugovoru na određeno vrijeme (koliki obim poslova ima javna ustanova pa je potrebno pored postojećih 7 radnika angažovati dodatne radnike na određeno vrijeme?), preispitati opravdanost broja uposlenika javne ustanove (izdaci osnivača za bruto plaće i naknade uposlenicima javne ustanove su preveliki);
- Ostale isplate pojedinicima iz materijalno-socialne sigurnosti - sredstva iz budžeta Općine (izvršenje u 2023. god - 43.250,00 KM, 2024. godina - 63.200,00 KM);
- primjeniti mjere srednje; donijeti proceduru kojom će se utvrditi način odobravanja sredstava za socijalno ugrožene kategorije i osigurati transparentnost prilikom raspodjele ovih sredstava;
- Grantovi udruženjima (izvršenje 2023. godina - 60.416,00 KM, 2024. godina - 42.288,00 KM);
- primjeniti mjere srednje; tekuće transfere udruženjima u cijelosti realizovati na osnovu javnog poziva, u skladu s Odlukom o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava iz granta za neprofitne organizacije, te osigurati nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;
- Udruge proistekle iz rata (izvršenje 2023. godina - 22.855,00 KM, 2024. godina - 20.298,00 KM);
- primjeniti mjere srednje; tekuće transfere udruženjima u cijelosti realizovati na osnovu javnog poziva, u skladu s Odlukom o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava iz granta za neprofitne organizacije, te osigurati nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;
- Vjerske zajednice (izvršenje 2023. godina - 25.357,00 KM, 2024. godina - 23.459,00 KM);
- primjeniti mjere srednje; preispitati opravdanost i uticaj na rashodovnu stranu budžeta za svaki pojedinačni zahjev ili molbu Općini za dodjelu sredstava;
- Kapitalni izdaci (izvršenje 2023. godina - 559.312,00 KM, 2024. godina - 1.623.229,00 KM);
- primjeniti mjere stvaranja rashoda i izdataka do visine planiranih; iako se radi o infrastrukturnim projektima od kojih koriste svi stanovnici Općine Vareš, nužno je ne stvarati obaveze na teret budžeta preko iznosa koji su utvrđeni u njegovom posebnom dijelu.
- Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavca (izvršenje za 2023 godinu - 2.140.297,00 KM, 2024. godine - 2.386.985,00 KM);
- primjeniti mjere srednje; uzimajući u obzir činjenicu da su izdaci za bruto plaće i naknade zaposlenicima i doprinosi poslodavca preveliki, i na njih otpada 31,40% ukupnog izvršenja budžeta u 2023. godini, te 31,30% izvršenja budžeta u 2024. godini, kao i kriterije broja stanovnika, broja privrednih subjekata, obima poslova i usluga i drugih pokazatelja, dolazi se do činjenice da Općina Vareš ima prekomjeran broj uposlenika.
- Zbog navedenog potrebno je detaljnije elaborirati aktivnosti koje Općina treba poduzeti da bi uspješno, i bez uticaja na kvalitet i kvantitet obavljenih poslova i pruženih usluga, sprovela mjere ušteda na ovim pozicijama i smanjila prekobrojnost uposlenih.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji jedinstvenog općinskog organa uprave Općine sistematizovano je 83 radnih mjesta, a na dan 10.11. 2025. godine bilo je 69 zaposlenih.

Da bi bolje razumjeli problem prekovrhnost uposlenika u Općini Vares, povuci ćemo paralele sa dvije susjedne Općine, i u sljedećoj tabeli dati uporedne pokazatelje.

Red.br.	Općina	Broj stanovnika	Prihodi od indirektnih poreza u KKM (projekcije za 2025. god.)	Broj uposlenika 2024. godina (izvor FIA)
1	Vares	8.892	1.426.825,00	67
2	Olovo	11.000	1.751.623,00	32
3	Breza	14.168	2.325.365,00	52

Iz tabele se može izvući jasan zaključak da Općine koje imaju veći broj stanovnika (iz čega proizilazi da imaju i veći obim poslova), te imaju mnogo veće prihode od indirektnih poreza (prihodi koji su nenamjenski i po pravilu se koriste za izmirenje izdataka za bruto plaće i naknade zaposlenih) imaju neuporedivo manji broj uposlenika od Općine Vares.

Uzimajući u obzir sve gore navedene pokazatelje nužno je da Općina Vares u narednih 5 fiskalnih godina svede broj uposlenika na 50.

Ovo se mora uraditi iz razloga oslobađanja ogromnih sredstava (ušteđe na godišnjem nivou od oko 700.000,00 KKM - kada bi Općina imala 50 uposlenika umjesto postojećih 69), i ta sredstva prvenstveno preusmjeriti i upotrijebiti: a) najvećim dijelom na kapitalne izdatke, odnosno poboljšanje infrastrukture na području Općine Vares; b) dijelom za saniranje akumuliranog deficita Općine (do momenta njegovog saniranja); c) dijelom za povećanje osnovice za obračun plaća uposlenicima Općine (osnovica za obračun plaće uposlenicima u općini Vares iznosi 380,00 dok prosječna osnovica u općinama u Zeničko – dobojskom kantonu iznosi 462,55).

Bitno je napomenuti da mjere za rješavanje prekovrhnog broja uposlenih ni u kom slučaju ne podrazumijevaju otpuštanje radnika koji su primljeni na neodređeno vrijeme. Aktivnosti i mjere koje se trebaju poduzeti da bi se postigao navedeni optimalan broj zaposlenih su:

- prirodan odliv sticanjem zakonskih uslova za penzionisanje (po kadrovskoj evidenciji službe u naredne četiri fiskalne godine 18 uposlenika stiže uslove za odlazak u penziju po Zakonu o državnoj službi u FBiH³ i Zakonu o namještenicima u organizacijama državnih službi u FBiH⁴);
- interni premještanje (upražnjene pozicije nastale penzionisanjem radnika popuniti radnicima iz službi gdje postoji višak radnika);
- spajanje i ukidanje pojedinih odsjeka.

³ ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/2003, 23/2004, 39/2004, 54/2004, 67/2005, 8/2006, 77/2006 - odluka US, 34/2010 - odluka US, 45/2010 - dr. zakon, 4/2012, 99/2015 i 9/2017 - odluka Ustavnog Suda)

⁴ ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/2005, 45/2010 i 103/2021)

4. Zaključak

Ukoliko ne provede mjere štednje, političke rezova, stvaranje rashoda i izdataka do visine planiranih u svakoj fiskalnoj godini i ne riješi problem prekomjernog broja uposlenika na način kako je to u planu sanacije analizirano i opisano, Općina će vrlo brzo doći u situaciju da ne samo da nije u stanju da izmiri ranije preuzete obaveze, nego neće biti u mogućnosti ni da izmiruje tekuće obaveze.

Zbog toga je sa planom sanacije budžetskog deficita potrebno započeti odmah kako bi se u zakonskom roku sanirao akumulirani deficit. Veoma važno je naglasiti da se navedene mjere moraju provoditi zajedno i u kontinuitetu, jer će samo tako dovesti do potpunog ostvarenja cilja i željenog rezultata, a to je **uravnoteženje općinskog budžeta u svakoj fiskalnoj godini i sanacija akumuliranog deficita Općine Vareš.**

Akt izradio:

Mirza Fatić, Viši str. sar. za finansije i trezorsko posl.

Stela Terzić, Šef odsjeka za računovodstvo i trezor

POSTAVLJENO:
1 x Stručna služba OV
1 x a/a

